

Skolelever fick lära sig om alla delar som ingår i rättskedjan

Halmstad: När brottsligheten tränger allt djupare ned i ålderrarna pressas rättskedjans länkar allt hårdare. Men vilka krafter är det som håller emot och står upp för lag och ordning? Det vet Brunnsåkersskolans niondeklassare, de har träffat dem.

Larmen om att brottslingarna blir allt yngre duggar tätt och får stort utrymme. Men hur är det med motkrafterna, vilka är de?

Den frågan vill Halmstads nämndemannaförening ge ett svar på och arrangerade en föreläsning om ungdomsbrottslighet och bjöd in Brunnsåkersskolans alla niondeklassare.

– Det är lite av ett unikt skolprojekt. Vi var på ett studiebesök i Helsingör, på Byretten, där de gör ett sådant här projekt varje år till niondeklassare, säger nämndemannaföreningens ordförande i Halmstad, Björn Sandwall.

Det här var fjärde gången de genomförde en sådan här dag, tidigare har elever på Östergårdsskolan, elever på Örnaskolan i Hylte och på Lagaholmsskolan i Laholm fått vara med om samma program.

– Jag har lyft den här idén i Nämndemännens riksförbund och då ville vår nya ordförande Linda Ingvarsson också vara med. Dagen går ut på att eleverna får träffa företrädare för rättskedjan; domaren, polis, åklagare, advokat, socialförvaltningen, kriminalvården och frivården. Och en person som varit kriminell och missbrukare, fortsätter han.

Den personen var Paul Barath, som under många år hade framskjutna uppdrag inom föreningen Kris, Kriminellas revansch i samhället.

Hans berättelse om hans väg in i kriminalitet går troligen att sätta in på var och varannan ungdom som i dag tar steget och lockas av snabba pengar, tillhörighet och status.

– Min första kontakt med polisen var, som för många andra, efter skadegörelse och inbrott. Redan tidigt insåg jag att jag behövde hitta ett sätt att få uppmärksamhet i skolan. Jag har läs- och skrivsvårigheter och adhd. Jag störde mycket, för att jag inte kunde få uppmärksamhet genom att vara

Poliserna Matilda och Anna beskrev hur ett fingerat ingripande i ett misstänkt narkotikaärende gick till – från spaningen fram till att utredningen var klar att lämnas över till en åklagare.

BILDER: ROGER LARSSON

duktig, så jag störde i stället, berättar Paul Barath.

– Jag var i ett bråk i skolan redan i första klass och jag fick jättemycket uppmärksamhet. Att det var fel sorts uppmärksamhet kunde jag inte sätta fingret på då. Men jag kände att jag syntes och hördes. Det var skönt. Men det svalnade och jag kände mig lika dum och trög som tidigare. Jag kände mig annorlunda.

Med den starten fick han snabbt en stämpel. Han placerades ihop med andra elever som hade samma problem, vilket ledde till ett ännu tydligare utanförskap.

– Jag hade inget konsekvenstänk alls. Första dagen i högstadiet var jag rädd och orolig och kände att jag måste göra någonting för att sätta mitt namn. Jag gjorde inbrott

i kiosken på skolan och delade ut allt godis till de andra på skolan, beskriver han sina första stappande steg på vägen fram till att bli en grov brottsling och missbrukare.

De andra föreläsarna kom från tingsrätten, åklagarmyndigheten, socialförvaltningen, kriminalvården, frivården och polisen. De berättade alla ingående om vad deras roll i rättskedjan består av.

Poliserna spelade till exempel upp ett gripande av en misstänkt narkotikaförsäljare och visade alla delar av polisens arbete i ett sådant ärende, från spaningen fram till dess att utredningen var komplett och kunde lämnas över till en åklagare för beslut om ärendet skulle leda vidare till en stämningsansökan och rättegång.

Björn Sandwall beskriver kort och konkret vad nämndemannafören-

ingen och riksförbundet vill uppnå med den här satsningen:

– Vi vill väcka ungdomarna och visa att så här illa kan det gå. Vi ser det också som information om vad man kan jobba med inom rättskedjan. Som exempel kan jag nämna en elev som kom fram efter att vi hade genomfört samma program på Örnaskolan i Hylte och sade: ”Jag ska bli advokat eller domare.”

Linda Ingvarsson fyller på med hur riksorganisationen ser på saken:

– Vi ska försöka få det här att bli rikstäckande. Ungdomars kunskap om rättsväsendet och demokratin har dalat. Vi är en viktig kugge i rättskedjan och vi vill sprida kunskap över landet. Det är en vinst för alla i samhället, säger hon.

– Det här är jätteviktigt. Jag tror att det finns gott om krafter ute i landet i de olika lokalföreningarna,

som tycker att det här är ett spännande uppdrag.

Linda Ingvarsson har närmare 20 års erfarenhet som nämndeman och var en gång i tiden en av landets allra yngsta nämndemän. Nu har hon varit ordförande i riksförbundet sedan 1 juni och håller fortfarande på att ”hitta sin roll”.

– Att vara nämndeman är en utmaning, uppdraget är opolitiskt och opartiskt. Uppdraget har förändrats, målen blir mer komplicerade och längre och det ställer andra krav på oss, säger Linda Ingvarsson.

Jan Stohr

jas@hallandsposten.se 010-471 51 47

Bildextra
Se fler bilder på
hallandsposten.se